

ПРОГРАМА
вступного іспиту до аспірантури
зі спеціальності 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти

Професійна освіта на сучасному етапі розвитку системи освіти в Україні є одним із визначальних чинників відтворення інтелектуальних і продуктивних сил суспільства, розвитку духовної культури українського народу, запорукою майбутніх успіхів у зміцненні й утвердженні авторитету України як суверенної, незалежної, демократичної, соціальної держави.

Метою вступного іспиту до аспірантури зі спеціальності 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти є систематизація теоретичних і прикладних знань науковців-початківців щодо розуміння сучасного процесу модернізації освіти та всіх її ланок, зокрема професійної освіти, сприяння розвитку їх професійно-значущих якостей і професійної компетентності.

Перелік питань для складання вступного іспиту зі спеціальності
13.00.04

1. Основні завдання професійної перепідготовки в умовах інтеграції сучасної системи освіти у європейський освітній і науковий простір.
2. Критерії оцінки якості сучасної професійної освіти.
3. Характеристика методів професійного навчання.
4. Сучасний стан і шляхи забезпечення якості освіти в Україні.
5. Вплив сучасних інформаційних технологій на зміну освітньої парадигми.
6. Особливості системи післядипломної педагогічної освіти.
7. Характеристика нормативно-правової бази розвитку освіти в Україні.
8. Основні принципи розвитку вищої освіти в умовах глобалізованого полікультурного світу.
9. Професійна культура, її взаємозв'язок з особистісною та педагогічною культурою фахівця вищої кваліфікації.
10. Особистісно орієнтована парадигма професійно-педагогічної освіти.
11. Гуманізація та гуманітаризація професійно-педагогічної освіти в Україні та світі.
12. Фундаментальні принципи розвитку сучасної професійно-педагогічної освіти.

- 13.Тенденції розвитку неперервної професійної освіти в Україні: навчання впродовж життя.
- 14.Напрями інформатизації сучасної вищої освіти.
- 15.Професійний відбір, його сутність і роль у зв'язку зі зростанням сучасних вимог до якості добору кадрів для різних галузей.
- 16.Професіоналізм, його сутність. Умови розвитку професіоналізму в процесі навчання та професійної діяльності.
- 17.Сутність і зміст поняття «педагогічні технології».
- 18.Вимоги до професійно-особистісних якостей педагогічних і науково-педагогічних працівників.
- 19.Пріоритетні напрями реформування професійно-педагогічної освіти в Україні.
- 20.Важливість навчання впродовж життя для підтримки професійної кар'єри та особистісного зростання.
- 21.Інтегративний підхід до змісту професійної педагогіки.
- 22.Криза сучасної освіти, основні напрями модернізації вищої освіти в XXI столітті.
- 23.Сутність і зміст понять «академічна мобільність» та «конкурентоспроможність» фахівців.
- 24.Аксіологічні основи розвитку професійно-педагогічної освіти.
- 25.Місія сучасної вищої освіти (на основі нормативно-правових документів).
- 26.Вища освіта в умовах глобалізації, світової євроінтеграції та інформатизації суспільства.
- 27.Вимоги до професійної компетентності сучасного фахівця.
- 28.Розвиток вищої школи в Україні відповідно до вимог Болонського процесу.
- 29.Становлення особистісно орієнтованої педагогіки в Україні
- 30.Значення професійно-педагогічної освіти для цивілізаційного розвитку, її вплив на розвиток суспільства.
- 31.Освіта й особистість в умовах постіндустріального суспільства.
- 32.Професія як вид трудової діяльності (занять) людини. Класифікатор професій.
- 33.Самоменеджмент у професійній діяльності.
- 34.Роль навчання, самовиховання та професійної підготовки особистості у професійному розвитку.
- 35.Сутність і характеристика поняття «особистісно орієнтоване навчання».
- 36.Професійна етика, її значення у професійній діяльності. Взаємозв'язок професійної етики і професійної культури особистості
- 37.Сучасні парадигми професійної освіти в Україні.
- 38.Професійний розвиток, його сутність і мета.
- 39.Професійна орієнтація, її складові. Завдання професійної орієнтації та підходи до їх розв'язання на сучасному етапі розвитку освіти в Україні.

40. Роль професійного самовизначення у формуванні особистості.
41. Суспільна й особистісна цінність неперервної професійної освіти.
42. Інституціональний й особистісний рівні неперервної професійної освіти.
43. Характеристика нормативно-правової бази розвитку освіти в Україні.
44. Зв'язок вищої освіти та освіти дорослих.
45. Фундаментальні принципи розвитку сучасної професійно-педагогічної освіти.
46. Пріоритетні напрями реформування професійно-педагогічної освіти в Україні.
47. Гуманізація та гуманітаризація професійно-педагогічної освіти в Україні та світі.
48. Особливості системи післядипломної педагогічної освіти.
49. Основні напрями модернізації професійно-педагогічної освіти ХХІ століття та проблеми сучасної вищої школи.
50. Аксиологічні основи розвитку професійно-педагогічної освіти.
51. Сутність поняття «якість освіти» та основні шляхи її забезпечення.
52. Вимоги до професійно-особистісних якостей педагогічних та науково-
53. педагогічних працівників.
54. Критерії оцінки якості сучасної професійної освіти.
55. Характеристика методів професійного навчання.
56. Сутність та характеристика поняття «особистісно орієнтоване навчання».
57. Професійна орієнтація, її складові, основні завдання та підходи до їх розв'язання на сучасному етапі розвитку освіти в Україні.
58. Характеристика педагогічних концепцій в Україні
59. Аксиологічні основи розвитку професійно-педагогічної освіти.
60. Вимоги до професійної компетентності сучасного фахівця.
61. Роль професійного самовизначення у формуванні особистості.

Рекомендована література:

1. Андрущенко В. Педагогічна освіта України в стратегії Болонського процесу // Освіта України. – 2004. – № 13 (17 лют.). – С. 4.
2. Аносов І.П. Сучасний освітній процес: антропологічний аспект: Монографія. – К.: Твім інтер, 2003. – 391 с.
3. Бакалов В.П., Крук Б.И., Журавлева О.Б. Дистанционное обучение: концепция, содержание, управление: Учебное пособие. – М.: Горячая линия – Телеком, 2008. – 107с.
4. Барабанова В.В., Зеленова М.Е. Представление студентов о будущем как аспект их личностного и профессионального самоопределения // Психологическая наука и образование. – 2002. – №2. – С. 28 – 41.

5. *Безрукова В.С.* Словарь нового педагогического мышления / Валентина Сергеева Безрукова. – Екатеринбург: Альтернативная педагогика, 1996. – 198 с.
6. *Белоглазова Л.Б.* Методические проблемы использования электронного учебного пособия в профессиональной школе: [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.ito.su/2002/II/3/II-3-1177.html>
7. *Беспалько В.П.* Образование и обучение с участием ИТО (педагогика третьего тысячелетия) / Владимир Павлович Беспалько. – М.: Психол.-соц. институт; Воронеж: МОДЕК, 2002. – 352 с.
8. *Бех І.Д.* Виховання особистості: Підручник.- К.: Либідь, 2008. – 848 с.: іл.
9. *Бех І.Д.* Принципи сучасної освіти // Педагогіка і психологія: Вісник АПН України. – 2005. – № 4. – С. 5 – 27.
10. *Беланова Р.А.* Гуманізація та гуманітаризація освіти в класичних університетах (Україна – США): Моногр. – К.: Центр практ. Філософії, 2001. – 216 с.
11. *Биков В.Ю.* Моделі організаційних систем відкритої системи освіти: монографія. – К.: Атіка, 2008. – 684 с.: іл.
12. Вища освіта України і Болонський процес: Навч. посібник / За ред.. В.Г. Кременя; Авт. кол.: М.Ф. Степко, Я.Я. Болюбаш, В.Д. Шинкарук та ін. – Тернопіль: навч. кн. – Богдан, 2004. – 384 с.
13. Глоссарий современного образования / под. ред. проф. В.И. Астаховой и чл.-кор. НАПН Украины А.Л. Сидоренко. – Х.: ОКО, 1998. – 272 с.
14. Європейський простір у сфері вищої освіти: Спільна декларація міністрів освіти Європи від 19.06.1999 // Вища школа. – 2000. – № 2. – 15 – 18 с.
15. Закон України «Про вищу освіту»: [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2984-14>
16. Закон України «Про освіту». – К.: Генеза, 1996. – 36 с.
17. *Зязюн І.А.* Філософія педагогічної дії: Монографія. – Черкаси: Вид. від. ЧНУ імені Богдана Хмельницького, 2008. – 608 с.
18. *Инновационная политика* высшего учебного заведения / [Девяткина М.А., Мирошникова Т.А., Петрова Ю.И. и др.]; под ред. Р.Н. Федосовой. – М.: ЗАО «Издательство «Экономика», 2006. – 178 с.
19. *Исаев Е.И.* Становление и развитие профессионального сознания будущих педагогов // Вопросы психологии. – 2000. - №4. – С. 57-66.
20. Інноваційна спрямованість змісту і технологій освіти / Біла книга національної освіти України / Т.Ф.Алексєєнко, В.М.Аніщенко, Г.О.Балл [та ін.]; за заг. ред. акад. В.Г. Кременя; НАПН України. – К.: Інформ. системи, 2010. – 342 с. – Бібліогр.: с. 335 – Розділ 1.2 / у співавторстві / – С. 32 – 38.
21. *Калашнікова С.А.* Освітня парадигма професіоналізації управління на засадах лідерства: монографія / С.А. Калашнікова. – К.: Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2010. – 380 с.
22. Концепция информатизации образования / под руковод. А.П. Ершова // Информатика и образование. – 1988. – № 6. – С. 3 – 31
23. *Кремень В.Г.* Філософія людиноцентризму в стратегіях освітнього простору / авт. В.Г. Кремень. – К.: Педагогічна думка. – 2009. – 520 с.
24. *Кремень В.Г.* Філософія національної ідеї. Людина. Освіта. Соціум. – К.: Грамота, 2007. – 576 с.
25. *Менегетти А.* Система и личность / Пер. с итальянского ННБФ «Онтопсихология». – Изд. 2-е, исправленное и дополненное.- М.: ННБФ «Онтопсихология», 2007. - 352 с.
26. На шляху до європейського простору вищої освіти: відповіді на виклики глобалізації: Комюніке Конференції міністрів європейських країн, відповідальних за сферу вищої освіти, м. Лондон, 16-19 трав. 2007 року // Освіта України. – 2007. – 1 червня. – С.5 – 6
27. Неперервна професійна освіта у документах Європейського Союзу / Сисоєва С.О., Заскалета С.Г.– КП «Миколаївська обласна друкарня», 2009. – 479 с.

28. Неперервна професійна освіта: філософія, педагогічні парадигми, прогноз: [монографія / Андрущенко В. П., Зязюн І. А., Сисоєва С. О. та ін.]; АПН України, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти. – К. : Наукова думка, 2003. – 853 с.

29. *Огнев'юк В.О.* Освіта в системі цінностей сталого людського розвитку. – К.: Знання України, 2003. – 448 с. – Бібліогр.: с. 437 – 446.

30. *Огнев'юк В.О.* Філософія освіти в структурі наукових досліджень феномену освіти // Шлях освіти. – 2009.- Вип. 2. – С. 2 – 6.

31. Педагогічні технології у неперервній професійній освіті: [монографія / С. О. Сисоєва, А. М. Алексюк, П. М. Воловик та ін.]; за ред. С. О. Сисоєвої ; АПН України, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти. – К.: ВППОЛ, 2001. – 503 с.

32. Проблеми неперервної професійної освіти: тезаурус наукового дослідження: наук. видання / С.О.Сисоєва, І.В. Соколова; НАПН України, Ін-т педагогічної освіти і освіти дорослих. МОН, Маріупольський держ. Гуманітарний ун-т – К.: ЕКМО, 2010. – 362с.

33. Професійно-педагогічна освіта: сучасні концептуальні моделі та тенденції розвитку: Монографія / Авт. кол. О.А. Дубасенюк, О.Є. Антонова, С.С. Вітвицька, Н.Г. Сидорчук, О.М. Спірін, Н.В. Якса та ін. / За заг. ред. проф. О.А. Дубасенюк. – Вид. 2-е, доп. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2008. – 396 с.

34. Профессиональная педагогика: Учебник./ Под ред. Батышева С.Я., Новикова А.М. Издание 3-е изд., перераб. – М.: Ассоциация «Профессиональное образование», 2010. – 456 с.

35. Указ Президента України від 04.07.2005р. № 1013 «Про невідкладні заходи щодо забезпечення функціонування та розвитку освіти».

36. Указ Президента України від 20.03.2008р. № 244/2008 «Про додаткові заходи щодо підвищення якості освіти в Україні».

37. Указ Президента України від 25.09.2008р. № 857/2008 «Про забезпечення дальшого розвитку вищої освіти в Україні».

38. *Фонарев А.Р.* Развитие личности в процессе профессионализации // Вопросы психологии. – 2004. – № 6. – С. 72 – 83.

39. *Яремчук С.В.* Професійно-психологічна спрямованість особистості майбутнього вчителя // Педагогіка і психологія: Вісник АПН України. – 2001. – №1. – С. 89 – 96.